

# Konstitutionsutskottets yttrande 2018/19:KU2y

## Kommissionens arbetsprogram för 2019

---

### Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 25 oktober 2018 att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över kommissionens arbetsprogram för 2019, Uppfylla löften och forma framtiden (COM(2018) 800), i de delar som rör utskottets beredningsområde. Kammaren förväntas den 13 november 2018 hänvisa arbetsprogrammet till utrikesutskottet.

Konstitutionsutskottet framhåller bl.a. vikten av att kommissionen fortsätter sitt arbete med att stärka och försvara rättsstatsprincipen.

Det är enligt utskottet också värdefullt att kommissionen avser att ta fram en ny handlingsplan om spridningen av desinformation på internet.

Vidare värdesätter utskottet kommissionens arbete för en bättre lagstiftning och framhåller vikten av att det arbetet fortsätter.

Utskottet vill även framhålla den roll de nationella parlamenten har vid initiativ om att bemyndiga rådet att gå över från beslutsfattande med enhällighet till att det räcker med kvalificerad majoritet.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

# Utskottets överväganden

## **Kommissionens arbetsprogram för 2019**

Den 23 oktober 2018 presenterade kommissionen sitt arbetsprogram för 2019, Uppfylla löften och forma framtiden COM(2018) 800) inklusive fem bilagor.

Arbetsprogrammet innehåller bl.a. ett antal nya initiativ för att genomföra kommissionens tio politiska prioriteringar för mandatperioden och ett antal mer framåtblickande initiativ. Det handlar bl.a. om en handlingsplan om desinformation, att identifiera områden inom skattepolitiken och socialpolitiken där beslutsfattandet bedöms kunna övergå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet och att stärka ramverket för kontrollen av rättsstatsprincipen. Vidare kommer kommissionen att lägga fram idéer för kommunikation om EU för att göra unionen mer enad, starkare och mer demokratisk. Kommissionen ska också utvärdera det arbete för bättre lagstiftning som genomförts under kommissionens mandatperiod och ska under våren presentera en lägesrapport om arbetet.

## **Utskottets ställningstagande**

Respekten för rättsstaten och de mänskliga rättigheterna utgör fundament i en demokrati. Konstitutionsutskottet värdesätter kommissionens arbete för att stärka rättsstatsprincipen och framhåller liksom tidigare vikten av att kommissionen fortsätter detta arbete. Utskottet välkomnar även det arbete som kommissionen gör för att göra EU mer demokratiskt. Enligt utskottets mening är det också viktigt att kommissionen fortsätter arbetet för att motverka radikaliserings och för att förebygga våldsbejakande extremism (se utl. 2016/17:KU12 och ytr. 2017/18:KU3y), vilket nu inte nämns särskilt i arbetsprogrammet.

Utskottet anser vidare att det är av stor betydelse att möjliga åtgärder blir belysta med anledning av spridningen av desinformation på internet och det bör enligt utskottet göras med beaktande av ett fortsatt värnande av informations- och yttrandefriheten. Det är härvidlag värdefullt att kommissionen ska ta fram en handlingsplan om desinformation.

En väl fungerande lagstiftning är också centralt för ett väl fungerande EU-samarbete, och utskottet värdesätter därför kommissionens arbete för en bättre lagstiftning och framhåller vikten av att det arbetet fortsätter.

Vad gäller den identifiering av områden inom skattepolitiken och socialpolitiken där beslutsfattandet av kommissionen bedöms kunna övergå från enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet vill utskottet peka på att en sådan övergång skulle innebära att makt på centrala områden flyttas från nationell nivå till EU-nivå. Utskottet vill framhålla att de nationella parlamenten har en viktig roll att spela när det gäller den s.k. passerellen eller övergångsklausulen i artikel 48.7 i EU-fördraget. Varje initiativ av Europeiska

rådet om en sådan ändring av beslutsfattandet ska översändas till de nationella parlamenten. Om en invändning från ett nationellt parlament meddelas inom sex månader från översändandet ska något beslut om ändring inte antas. Om det saknas invändningar får rådet anta beslutet. Enligt svensk konstitutionell rätt krävs att riksdagen prövar initiativet varje gång rådet tar ett sådant (9 kap. 20 § riksdagsordningen). Innan regeringen biträder ett initiativ i rådet bör överläggning ha skett med berört utskott och samråd ska ha skett i EU-nämnden.

Stockholm den 13 november 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

*Hans Ekström*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Ekström (S), Marta Obminska (M), Ida Karkiainen (S), Ida Drougge (M), Jonas Millard (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Ylivainio (C), Mia Sydow Mölleby (V), Erik Ottoson (M), Matheus Enholm (SD), Tuve Skånberg (KD), Erik Ezelius (S), Bengt Eliasson (L), Fredrik Lindahl (SD), Jonas Eriksson (MP), Louise Meijer (M) och Thomas Hammarberg (S).

# Avvikande mening

## **Kommissionens arbetsprogram för 2019 (SD)**

Jonas Millard (SD), Matheus Enholm (SD) och Fredrik Lindahl (SD) anför:

I kommissionens arbetsprogram för 2019 ges uttryck för flera ambitioner, vilka om de blir verklighet skulle innebära ytterligare maktförskjutning från medlemsstaterna till EU. Sverigedemokraterna vill därför framhålla vikten av att den nationella suveräniteten allmänt bör värnas på områden som är centrala för medlemsstaterna. Några exempel på sådana områden är migrationspolitiken och socialpolitiken där Sverigedemokraterna till skillnad från kommissionen anser att dessa bör utformas, och bestämmas utifrån varje lands egna förutsättningar och viljeriktning.

Vidare vill kommissionen lägga fram en handlingsplan mot desinformation tillsammans med EU:s utrikesrepresentant. Då EU i andra sammanhang använt uttryck som att ”professionell media” ska slå håll på vad EU anser är felaktig information ser Sverigedemokraterna en allt för stor risk för att innebörden av desinformation kan bli alltför vid, och exempelvis träffa aktörer som uttrycker sig kritiskt om EU och dess institutioner.

Sverigedemokraterna konstaterar också att det skett en snabb och oroande utveckling där etablissemangen talar om fake news och desinformation när fakta eller nyheter som inte stöder det egna federalistiska och mångkulturalistiska narrativet publiceras. Kommissionen anför därtill att dessa desinformationskampanjer skulle vara omfattande. Detta utan att kvantifiera eller exemplifiera vad det handlar om.

Om kommissionen tillsammans med EU:s utrikesrepresentant önskar lägga fram en sådan plan måste det med all tydlighet framgå, dels att det inte är EU:s roll att bedöma huruvida en aktör är att betrakta som professionell eller inte, dels att kritik mot EU och dess institutioner aldrig får räknas som desinformation med undantag för uppenbara lögnar i syfte att destabilisera samhället och dess strukturer.

I övrigt ansluter vi oss till utskottets ställningstagande.